

Güvenlik sektöründe kadının yeri

Toplumda kadınların işgücüne katılımı ekonomik ve sosyal açıdan kalkınmayı sağlayan, yoksulluğun azaltılmasında rol oynayan en önemli faktörlerden biridir.

Kürşad SAK PSP, ASIS Türkiye Birimi Başkanı
ASIS INTERNATIONAL TÜRKİYE

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün kutlandığı şu günlerde ASIS Türkiye Birimi olarak "Türkiye Güvenlik Sektörü'nde Kadının Yeri" konulu bir araştırma yapalım istedik. Bilindiği gibi, son dönemlerde başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere işgücü piyasalarını en fazla etkileyen toplumsal eğilim kadınların işgücüne piyasasına daha fazla katılmalarıdır. Toplumda kadınların işgücüne katılımı ekonomik ve sosyal açıdan kalkınmayı sağlayan, yoksulluğun azaltılmasında rol oynayan en önemli faktörlerden biridir. Bu öngörüyle, 38.000 üyesi ile güvenlik sektörünün en yaygın ulus-

lararası derneği olan ASIS International kendi üstüne düşeni yapmak için 2009 yılında WIS (Women In Security) Konseyini kurmuştur. Bu konseyin görevi güvenlik sektöründe yer alan kadınlara kariyer basamaklarında yükselmeleri için destek vermek; bu sektöre adım atmak isteyen kadınlara da koçluk yapmaktır. Yıllarca başarılı bir şekilde ASIS Türkiye Birimi Başkanlığı yapmış ve şu an ASIS Bölge Başkanlığı görevini yürütmekte olan Cengiz başkanımızın yönlendirmesiyle, bu sene itibarıyla biz de bir kadın üyemizi, WIS irtibat yetkilisi olarak görevlendirdik. Birinci görevi ASIS Türkiye Biriminin Kadın üye sayısını artırmak olan arkadaşımı-

zın erkek egemen olarak görülen bu sektörde işi oldukça zor. ASIS International'ın toplam 38.000 üyesi arasında kadın oranının %11 olduğunu görüyoruz. Halbuki ASIS International'ın ABD'de yaptığı araştırmada sektörde kadın oranı %24,2; dedektif ve soruşturmacılar arasındaki oran ise %44 ki bu beni hiç şaşırtmadı. Anlaşılan kadınlar bu konuda ön plana çıkmak istemiyorlar. Durum bizde de aynı; her ne kadar sektörümüzde kadın oranını, böyle bir istatistiğe ulaşamadığımız için bilemiyor olsak ta, sektörümüzde çalışan, söz sahibi olan tanıdığımız birçok kadın var. Peki neredeler? Onları ASIS'e bekliyoruz.

Sektörde istatistikler yetersiz

WIS irtibat yetkilisi Aslıhan SAK'ın yaptırmış olduğu bir araştırma var. Önümüzdeki sayfalarda okuyabilirsiniz, okumanızı şiddetle tavsiye ediyorum. Ondan rol çalmak istemiyorum ama çok güzel bilgiler var değinmeden geçemeyeceğim: Türkiye'de kadının iş gücündeki yeri 19'uncu yüzyılın sonunda Osmanlı'da başlamış; 1908'de 250 bin sanayi işçisinin 75 bini kadın yani %30'un üstünde. Tabi bunda savaşlarda kaybedilen erkek işgücünün de etkisi var. 2009 yılına gelindiğinde ülkemizdeki oran %27,6' olmasına rağmen OECD ülkelerindeki oranın %44 olduğunu göz önüne alınca oldukça düşük kalmaktadır. 10. Kalkınma Planında belirtildiğine göre 2023'teki hedef ise bu oranın %31'e yükseltilmesidir. Türkiye güvenli sektöründe ise kadın istihdamı ile ilgili bir istatistiğe maalesef rastlamadık. Eğer bu konuda bir istatistik sahibi olan var ise bizimle paylaşmasını önemle rica ederiz.

Sektöre çağrı!

Kardeş derneklerimiz GÜSOD ve GESİDER birer işveren olan kendi üyeleri arasında böyle bir çalışma yapabilir. Derneklerin yanı sıra derginizden de okuyucularınız arasında bu konuda bir çalışma yapılmasını rica ediyorum. Gelin el ele verelim, Eylül ayındaki ISAF fuarına kadar bu bilgileri derleyip kamuoyu ile paylaşalım.

Türkiye'de iş hayatında kadın

Türkiye 2012 itibarıyla satın alma gücü paritesine göre 794.5 milyar ABD dolarlık bir GSYİH büyüklüğüne, kişi başına düşen 10.609 ABD dolarlık bir gelire, Türkiye'nin GSYİH'sinin dünya toplamında %1.35'lik bir paya sahiptir. İsviçre'de yerleşik olan Dünya

Ekonomik Forumu (World Economic Forum) 2013-2014 Küresel Rekabet Gücü Raporu sonuçlarına göre 2013-2014 dönemi Küresel Rekabetçilik Endeksi hesaplamalarında Türkiye 148 ülke arasında 44. sıradadır. Geçen yıl olduğu gibi Küresel Rekabetçilik Endeksi'nin içinde bulunan bileşenler arasında en iyi performans pazar büyüklüğü kalemünde gösterilmektedir. Pazar büyüklüğünde en rekabetçi 16. ekonomi olan Türkiye, işgücü piyasasının etkinliği kalemünde 130. sıra ile görülmektedir. Son dönemlerde başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere işgücü piyasalarını en fazla etkileyen toplumsal eğilim kadınların işgücü piyasasına daha fazla katılmalarıdır. Toplumda kadınların işgücüne katılımı ekonomik ve sosyal açıdan kalkınmayı sağlayan, yoksulluğun azaltılmasında rol oynayan en önemli faktörlerden biridir. Kadın ve kalkınma arasındaki bağlantı bir-biri ile iç içe bir etkileşim oluşturur. Kadınların gerek ekonomik gerekse sosyal ve toplumsal anlamda daha güçlü olmaları ekonomik kalkınmanın artmasına neden olurken; ekonomik kalkınma hızlandıkça, kadının ekonomik ve buna bağlı olarak sosyal ve toplumsal statüsü güçlenecektir. Sanayi devrimi ve sonrası oluşan toplumsal değişimler, teknoloji ve ekonomide olan gelişmeler "ücretli kadın işgücü" kavramının doğmasına yol açmış, kadınların ev içindeki annelik

ve ev kadınlığı rollerinin dışında ekonomik faaliyetlere ücret karşılığı daha fazla katılımına imkân sağlamıştır. Türkiye'de kadının iş gücüne katılımına baktığımızda bu süreci Osmanlı İmparatorluğu'ndan bugüne değişim zinciri içinde ele almak mümkündür. Osmanlı'da kadınların çalışma yaşamına girmesi, kapitalizmin yerleşmesi ile eşzamanlı olarak ilerlemiştir. Tanzimat ile başlayan süreçte kadınlar, kendi sınıfsal konumu ile doğrudan ilişkili olarak toplumsal hayata bir özne olarak katılmaya başlamışlardır. Yapılan araştırmalarda farklı tahminler gözükse bile ortalama olarak Osmanlı'da 1908 yılı itibarıyla 250 bin sanayi işçisi bulunmakta; bunların 75 binin kadın olduğu ifade edilmektedir. Batı'da olanın aksine kadınlar ilk olarak özel kesimde çalışma hayatına girmemişler ve hatta kamu alanında yer almaları 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren öncelikle sağlık ve eğitim mesleklerinde olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nda kadının geleneksel faaliyet alanları tarım ve evde çalışma iken; 19. yüzyıl sonlarından itibaren kadın önce atölyelerde, sonra da fabrika niteliğindeki kuruluşlarda ücretli çalışma yaşamının içine çekilmiştir. Balkan Savaşlarının ve I. Dünya Savaşı'nın yarattığı işgücü gereksinimi (erkeklerin askerde olması nedeniyle) kadın işgücüne olan talep artmış, kadınlar terzilik gibi askeri geri hizmetlerde çalışmaya başlamış-

“ Kadınların gerek ekonomik gerekse sosyal ve toplumsal anlamda daha güçlü olmaları ekonomik kalkınmanın artmasına neden olurken; ekonomik kalkınma hızlandıkça, kadının sosyal ve toplumsal statüsü güçlenecektir. ”

lardır. I. Dünya Savaşı döneminde, kadınların memur ve müstahdem olarak maaşla hizmete alınmış oldukları da görülmektedir. Kurtuluş Savaşı'nda erkeklerle birlikte mücadele eden kadınların, Cumhuriyetin kuruluşu ile beraber, ekonomik ve hukuksal alanlarında mevcut statüleri yükseltilmiş, dolayısıyla çalışma yaşamında daha etkin bir biçimde yer almaya başlamışlardır. Günümüzde kadının iş yaşamındaki yeri vurgulandığında, yalnızca çeşitli meslek dalları ve sektörlerdeki, kamu ve özel kesimde iş gören ve yönetici olarak istihdamından değil, artık aynı zamanda bir girişimci, kendi işini kuran kişi olarak sistemdeki yerinden de söz edilebilmektedir. 1988'den günümüze kadar Türkiye'de kadının çalışan olarak yeri incelendiğinde yıllara göre değişen farklı sonuçların görülmesi mümkündür. 1988 yılında kadın istihdam oranı % 31,6 olarak gerçekleşirken bunun % 76,8 gibi büyük bir bölümü tarım sektöründe gerçekleşmiştir ve aynı yıl içerisinde toplam istihdamda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan

kadınların oranı %70,2 olduğu saptanmıştır. (TBMM, 2013). 2004 yılında Türkiye genelinde kadın ve erkeklerin işgücüne katılım oranları incelendiğinde katılım oranları arasındaki fark 54.7 düzeyinde iken, yıllar itibariyle bu farkın yavaş da olsa azalmaya başladığı gözlenmektedir.

Kadın istihdamının gelişimindeki süreç

OECD verilerine göre 2009 yılındaki kadın istihdamının toplam istihdam içindeki payı OECD ülkelerinde % 44 iken Türkiye'de bu oran %27,6'dır. 2011 yılı Nüfus Kayıt Araştırması (NKA) sonuçlarına göre, Türkiye'de 15 ve daha

yukarı yaştaki nüfus içerisinde iş gücüne katılma oranı % 47,5 olup bunun %69,2'sini erkek çalışanların, % 25,9'unu ise kadın çalışanların oluşturduğu görülmektedir. 2012 yılına gelindiğinde ise, kadın istihdamının yapısında önemli değişimler yaşandığı, tarımdaki istihdam oranının % 52,0'dan % 36,9'a düştüğü, hizmetler sektöründeki istihdamın ise % 14,4'ten % 45,8'e yükseldiği görülmektedir. Türkiye'de kadın istihdamının gelişimindeki süreç iki şekilde ortaya koyulabilir; kentleşme süreci ve Türkiye'nin küreselleşmesi sürecinde öncü olan sektörlerin, diğer ülkelerle rekabet içinde olmayan sektörler olmasıdır. Kentleşme süreci kadınların işgücüne katılımında bir düşüşe neden olmuştur. Kırsal kesimden, kente göç eden kadınlar çoğunlukla ev kadını olmayı tercih etmiş veya resmi olmayan işlerde çalışmışlardır. İşgücü nüfusu 2014 yılı Eylül döneminde 29 milyon 233 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise %51,1 olarak gerçekleşmiştir. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %71,7 kadınlarda ise %31,1 olarak saptanmıştır. (TÜİK, 2013). Ocak 2014 TİSK raporlarına göre kadın işgücüne katılma oranındaki 0,4 puanlık yükselme, kadın istihdamındaki 244 bin kişilik artıştan kaynaklanmaktadır. Kadın istihdamı hizmetler sektöründe 327 bin ve inşaatda 20 bin kişi artarken, tarımda 98 bin ve sanayide 7 bin kişi azalmıştır. 2014-2018 dönemini kapsayan 10. Kalkınma Planı'nda "Kadınların iş gü-

“ Türkiye'de kadının iş gücüne katılımına baktığımızda bu süreci Osmanlı İmparatorluğu'ndan bugüne değişim zinciri içinde ele almak mümkündür. Osmanlı'da kadınların çalışma yaşamına girmesi, kapitalizmin yerleşmesi ile eşzamanlı olarak ilerlemiştir. ”

“ Osmanlı İmparatorluğu’nda kadının geleneksel faaliyet alanları tarım ve evde çalışma iken; 19. yüzyıl sonlarından itibaren kadın önce atölyelerde, sonra da fabrika niteliğindeki kuruluşlarda ücretli çalışma yaşamının içine çekilmiştir. ”

cüne katılım ve istihdam oranlarının Plan dönemi sonunda sırasıyla yüzde 34,9 ve 2023’de ise, yüzde 31’e yükseltilmesi” somut olarak belirtilerek kadınların çalışma hayatındaki önemine vurgu yapıldığı; hedef ve politikaların bu bağlamda oluşturulduğu görülmektedir. Dünya genelinde çalışan kadınları koruyucu ve destekleyici yasalar ve uygulamalar artmıştır. Demografik gelişmeler, eğitim olanaklarının artması, standart dışı çalışma şekillerinin ortaya çıkması ve giderek yaygınlaşması, evlenme oranlarında azalma, boşanma oranlarında artış, toplumların, kadınların çalışmasına yönelik tutumlarında meydana gelen olumlu gelişmeler, çocuk bakımı ve diğer hizmetlerdeki iyileşmeler günümüzde kadın işgücü sayısının artmasında, hizmet sektöründeki gelişmelerin yanı sıra etkileyici faktörler olarak sayılabilmektedir.

Türkiye’de güvenlik sektörü

Güvenlik insanoğlunun var olmaya başlamasıyla ortaya çıkan bir olgu olup önceleri sadece can güvenliği olarak nitelendirilirken yüzyıllar içerisinde farklı güvenlik alanları oluşmuş ve güvenlik sistematik bir şekil almıştır. Kişi kurum ya da kuruluşların dışarıdan ya da içerden gelebilecek tehdit, taciz, sabotaj, yangın gibi olaylara karşı alınacak tedbirler zinciri olarak nitelendirilen güvenlik; sektör olarak çağımızda

en hızlı büyüyen iş kollarından bir tanesi haline gelmiştir. İsviçre Cenevre Üniversitesi Uluslararası Mezunlar Enstitüsü ve Kalkınma Araştırmalarından bir grup uzman tarafından hazırlanan yıllık rapora göre, özel güvenlik endüstrisinin tüm dünyada hızla büyüme kaydettiği ortaya koyularak, hükümetlerin polis alım sayısının 2 katı oranında güvenlik şirketleri tarafından personel alımı gerçekleştirildiği bildirilmiştir. Ayrıca aynı çalışmada dünyada kayıtlı özel güvenlik görevlisi sayısının son 30 yılda yüzde 200-300 oranında bir artış gösterdiği tespit edilmiştir. Türkiye’de özel güvenlik hizmetleri, genel (polis, jandarma ve sahil güvenlik) ve özel (belediye kolluğu, orman muhafaza gibi) kolluk örgütlerine yasalarla verilen asli görevler dışında kalan ve valiliklerden ‘Özel Güvenlik’ izni almış olan kişi, kurum ve kuruluşlara silahlı / silahsız özel güvenlik hizmeti veren ve özel güvenlik görevlilerini istihdam eden ticari tüzel kişilikler olan özel güvenlik şirketleri tarafından verilen hizmet olarak tanımlanmaktadır. Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’te özel güvenlik görevlisi; özel koruma ve güvenlik hizmetlerini yerine getirmek amacıyla istihdam edilen kişileri, alarm izleme merkezleri; konut, işyeri ve tesislerin güvenliğini sağlamak amacıyla teknik donanım kullana-

rak bunları izleyen işletmeleri, özel eğitim kurumu; özel güvenlik görevlileri ve yönetici adaylarına özel güvenlik eğitimi vermek üzere İçişleri Bakanlığı’nın izniyle kurulan eğitim kurumlarını, özel güvenlik şirketi; Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulan ve üçüncü kişilere koruma ve güvenlik hizmeti veren şirketi, özel güvenlik birimi ise bir kurum veya kuruluşun güvenliğini sağlamak üzere kendi bünyesinde kurduğu birimi ifade etmektedir. Türkiye’de özel güvenlik hizmetleri, 1981 yılında çıkarılan 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun ile ortaya çıkan ve günümüze kadar yasal olarak kurulan özel güvenlik teşkilatları ile yasal dayanaktan yoksun hizmet anlayışı içinde yönetilmiş Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ile hem özel güvenlik teşkilatları hem de özel güvenlik şirketleri yasa kapsamına alınmıştır. Güvenlik Servisleri Organizasyon Birliği Derneği (GÜSOD) bilgilerine göre, Türkiye’de özel güvenlik yasının çıkışı ile yıllara göre özel güvenlik şirketi ve özel güvenlik eğitim kurumu sayılarında büyük bir artış görülmektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre ülkemizde özel güvenlik faaliyeti için izin verilen şirket sayısı 1.511, özel güvenlik eğitimi veren kurum sayısı 745, kendi güvenliğini sağlamak üzere özel güvenlik izni alan yer sayısı 67.094’tür. Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Güvenlik Dairesi Başkanlığı’nın 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Kanunu Çerçevesinde Yürütülen Faaliyetler ile İlgili İstatistik Tablosu’na göre Polis ve Jandarma Sorumluluk Bölgesindeki Özel Güvenlik Kurumları ve Özel Güvenlik Görevlileri İstatistikleri aşağıdaki gibidir: Teknoloji Araştırma Merkezi’nin (TEKAM) araştırma sonuçlarına

Kiriter	Polis Bölgesi	Jandarma Bölgesi	Genel Toplam
Faaliyet İzin Belgesi Verilen Şirket Sayısı	1.508	3	1.511
Faaliyet İzin Belgesi Verilen Eğitim Kurumu Sayısı	743	2	745
Özel Güvenlik İzni Alan Yer Sayısı	59.158	7.936	67.094
Sertifika Alan ÖGG Sayısı	1.014.521	3.059	1.017.580
Kimlik Alan ÖGG Sayısı	578.873	107.743	686.616
Tahsis Edilen ÖGG Kadrosu	410.735	65.833	476.568
Mevcut ÖGG Sayısı	238.586	32.259	270.845
Kapanan/Kapatılan Şirket Sayısı	225	1	226
Kapanan/Kapatılan Eğitim Kurumu Sayısı	159		159
Alarm Merkezi Sayısı	298	1	299

göre Türkiye’de geleceğin sektörleri arasında güvenlik sektörü de yerini almaktadır. Günümüzde ülkemizde özel güvenlik sektörü 3 milyar dolarlık bir pazar oluşturmakta, 213.718 bin kişi ile istihdama önemli katkılar sağlamakta ve Avrupa’da ikinci sırada bulunmaktadır. Bu büyüme hızıyla çok yakın bir gelecekte Avrupa lideri olacağı değerlendirilmektedir.

Güvenlik sektöründe kadının yeri

Günümüzde kadınlar eğitim, deneyim ve mesleki açıdan yeterli olsalar bile erkeklerden daha az yönetim ve şeflik görevlerinde bulunabilmektedirler. Kadınların yönetimde daha az temsil edilmele-ri yönetim pozisyonuna girişlerdeki eşitsizliklerinden kaynaklanmaktadır. Bunlar cinsiyet ve iş ayrımcılığı şeklinde görülebilmektedir. Özel güvenlik şirketlerinin değişen içyapıları ve sistematikleşen örgüleri ile insan kaynakları alanında eşitlik kavramı sektörde kadın çalışanlara yer verilmesini sağlamıştır. Türkiye’de kadınlar açısından bazı değişmelerden söz edilmesine karşın ev, aile ve iş hayatı ikilemi, kadınlara hem çalışma hayatında hem de özel hayatında sorunlar getirmekte ve bu sorunlar da süreklilik göstermektedir. TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Boyner’in 4. BM En Az Gelişmiş Ülkeler Konferansı “Kadınların Küresel Değer Zincirlerine Dahil Edilmesi için İş Dünyası ve Kalkınma Vaka-

ları” Semineri Açılış Konuşmasında “Sürdürülebilir büyüme oranlarının yakalanması ve toplumda refahın sağlanması isteniyorsa, kadınların ekonomik yaşama katılımının ekonomik kalkınmanın destekleyici değil, yaşamsal bir unsuru olduğunun vurgulanması önemli” olduğunu ifade ederek bireyleri eşit katma değerli paydaşlar haline getirecek fırsatlar yaratılması gerektiğini savunmaktadır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde Türkiye’nin genç ve umut vaat eden sektörü olan güvenlik hizmetleri kurumsallaşan yapıları ile ezber bozarak sektördeki erkek egemenliği algısını değiştirerek gerek idari kadrolarında gerekse operasyonel birimlerin de kadın istihdamına yer vermekteler. Her sektörde olduğu gibi bu alanda da kadın istihdamının artması sektördeki kurumsal yapıların yaygınlaşarak keskin hatların yumuşamasıyla olacağı gibi bu noktada önemli olan kadınların kendi sorunlarına sahip çıkabilmeleri ve özellikle çalışma yaşamında ilerlemelerini ve kariyer elde etmelerini zorlaştıran şeffaf duvarlar ve tavanlardan kurtulabilmeleridir.

“ Kentleşme süreci kadınların işgücüne katılımında bir düşüşe neden olmuştur. Kırsal kesimden, kente göç eden kadınlar çoğunlukla ev kadını olmayı tercih etmiş veya resmi olmayan işlerde çalışmışlardır. ”

Kaynaklar

- Türkiye Özel Güvenlik Hizmetleri Meclisi Sektör Raporu -2014. http://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/2014/ozel_guvenlik_meclisi_int.pdf [22.01.2015].
- C.Gazi UÇKUN , Asiye YÜKSEL , Barış DEMİR. “Özel Güvenlik Sektörünün Türkiye’deki Rolü Ve Dünya’daki Konumu”. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, Aralık 2012. http://www.ejvoc.org/makaleler/aralik_2012/pdf/03.pdf [23.01.2015].
- Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Güvenlik Dairesi Başkanlığı, <http://sinavsonuc.ozelguvenlik.pol.tr/Default.aspx> [25.01.2015].
- Mevzuat Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü Mevzuat Bilgi Sistemi, TÜSİAD, www.tusiad.org.tr [25.01.2015].
- TISK, www.tisk.org.tr [25.01.2015]
- Nurcan ÖNDER “Türkiye’de Kadın İşgücünün Görünümü”
- ÇSGB Çalışma Dünyası Dergisi(C.1, S. Temmuz-Eylül 2013.Sayfa: 35-61).
- Faruk KOCACIK, Veda B. GÖKKAYA “Türkiye’de Çalışan Kadınlar Ve Sorunları”. C.Ü. İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 6, Sayı 1, 2005.
- Şule AYDIN TÜKELTÜRK, Nilüfer ŞAHİN PERÇİN. “Turizm Sektöründe Kadın Çalışanların Karşılaştıkları Kariyer Engelleri Ve Cam Tavan Sendromu: Cam Tavanı Kırmaya Yönelik Stratejiler”. *Yönetim Bilimleri Dergisi* c.6, s.2. 2008.
- Ahmet MAKAL “Türkiye’de Erken Cumhuriyet Döneminde Kadın Emegi”. *Çalışma ve Toplum*, 2010/2.
- Dilek KILIÇ, Selcen ÖZTÜRK “Türkiye’de Kadınların İşgücüne Katılımı Önündeki Engeller ve Çözüm Yolları: Bir Ampirik Uygulama”. *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 47, Sayı 1, Mart 2014, s. 107-130.
- Mevlûdiye ŞİMŞEK “Küreselleşen Dünyada Kadının Ekonomik Konumu”. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım 2008.
- İnci Parlaktuna. “Türkiye’de Cinsiyete Dayalı Mesleki Ayrımcılığın Analizi”. *Ege Akademik Bakış Dergisi*. Cilt: 10. Sayı: 4. Ekim 2010. ss. 1217 – 1230.
- Dünya Ekonomik Forumu - Küresel Rekabet Raporu 2013-2014 , <http://ref.sabanciuniv.edu/tr/content/d%3BC3%BCnya-ekonomik-forumu-k%3BC3%BCresel-rekabet-raporu-2013-2014>[28.01.2015]. <https://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/is-hayatinda-kadin/1854> <http://www.ogf.org.tr/haberdetay.asp?haberid=136> <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.7190&MevzuatIsmi=0&sourceXmlSearch=http://www.ozelguvenlik.pol.tr/Sayfalar/default.aspx> http://www.pa.edu.tr/APP_DOCUMENTS/D478B2AD-3813-4555-9629-6332F8CF8D33/cms_statik/_dergi/2003/2/65-93.pdf <http://oit.org/public/turkish/region/eurpro/ankara/publ/ilokamu.pdf>